

Categoria D

L'OLOR DE L'INFERN

... El que jo vull dir-li és que els nens tenen una sensibilitat especial per entendre el rerafons de les persones, que el clissen sense lògica, miri, que no els calen deduccions, perquè arriben al moll de manera espontània, perquè són tendres, ves-t'ho aquí, perquè no han elaborat cap regla...

... Per això, que aquella història del pare Grinyoli i els dimonis em sembla una prova de la intuïció infantil, escolti què li dic: el recordo com si l'estigués veient, amb aquella sotana de setanta botons, més negra de la ronya que del tint, tan calb i tan panxut i tan rodanxó, arrepapat a la butaca sense deixar de la mà la seva gaiata... a prop dels vuitanta que devia estar..., i amb una fractura del coll del fèmur mal curada..., tot ell amarat de la fortor d'orins...

Nosaltres érem tres, els tres nens del poble que, per Corpus, ens tocava de fer la comunió..., set anys, devíem tenir... vuit a tot estirar. Ens feia la catequesi els dijous a la tarda. Arribàvem a la vicaria i ja ens estava esperant, amb l'estola arnada embolicada al coll com si fos una bufanda, amb la sotana brutíssima, descordada des dels peus fins als genolls, ensenyant els calçotets de llana..., i amb el seu braseret ben arrambat entre els dos peus. Encara tinc al nas la ferum que pujava de la franel·la calenta... Feia una fila miserable, el pobre...

A més a més patia un mal de la son, també per l'edat, suposo..., cada poca estona se li aclucaven les parpelles i havia de fer una becaina d'un parell de minuts...

Però ell volia conservar l'autoritat del càrrec, a tota costa, escolti, que se sabés que era vicari diví!..., havia d'educar-nos en la fe!... Li parlo de l'any cinquanta-nou..., ara són molt tolerants, aquest capellanum, però fa cinquanta anys eren un poder... vostè ja sap què dic... La seva catequesi consistia a descriure'ns amb detall l'amenaça de l'infern... Tenia bona vèrbola: que ja ens flairava la pestilència ensofrada del dimoni... Així ens ho deia...

No s'aixecava mai. Quan arribàvem, parava el dors de la mà damunt del pom del braç repujat de la butaca..., si tanco els ulls, encara

puc veure el seu anell d'or amb el robí encastat, vermell com una entranya de pollastre acabat d'escorxar... Anàvem passant en fila índia i li havíem de besar, genoll en terra. No s'aixecava ni per fotre'ns els clatellots que ens fotia quan li semblava que no creiem, o..., perquè sí..., pegava sense més, perquè s'havia adormit i havia somiat que rèiem...

Ens feia agenollar al costat de la poltrona, a la distància convenient per al seu càstig... Era un caga-ràbies, i, miri que li dic, no era bon home... Li agradava humiliar els nens, i no sé si li agradaven per alguna altra cosa... De vegades et deixava la mà al cap després del calbot i t'aguantava agenollat al seu costat, com si estigués acariciant el cap del gos... En fi, aquestes coses les entens de gran...

La va agafar amb el Peret..., al pobre el feia quedar-se fins més tard, amb l'excusa que havia d'ajudar-lo amb la custòdia. El Peret, que en pau reposi, no ens va explicar mai res, la veritat és aquesta, de manera que no penso adobar la xerramenta...

... Doncs el dia que li deia ja devia fer una estona que era mort, però s'havia quedat enterc justament en la posició del besamans..., collons si me'n recordo de la ganya que feia!... Però..., miri, igualment vam anar passant tots tres, per basarda, un per un, a fer-li el petó de sempre, procurant no respirar, com sempre fèiem, per no haver d'ensumar el seu tuf de vell. Després, com que no parlava, ens vam quedar asseguts al banc de fusta, fent sorollets per despertar-lo, però sense ganes..., fent sorollets per si s'enfadava que no l'haguéssim despertat, i patint per si s'enfadava pels sorollets que fèiem... El cas és que ens pensàvem que, com tants altres cops, s'havia quedat adormit..., només se'ns van fer estranys els ulls oberts...

Vol saber què, finalment, ens va fer pensar que era mort? Doncs miri, vam saber-ho quan, és clar..., d'estar-se tanta estona sense bellugar la cama, tan a la vora del braser en la posició que se li havia quedat, el camal del calçotet va començar a rostir-se, i va començar a fer pudor de socarrim..., una olor una mica més punyent que la de sempre..., deixi'm fer broma, que l'experiència que vam tenir va ser majúscula..., barrejada amb una flaire com quan cous carn a la brasa...

I aquest va ser el meu primer coneixement directe d'un traspàs, el del mossèn..., perquè abans no se m'havia mort ningú...

I ara, guaiti el que li deia..., cosa de nens petits, però ja diu l'Evangelí que d'ells ha de ser el cel..., com que el vell ens havia insistit tant en la pudor de sofre del dimoni, tots tres..., però em sembla que va ser el Peret el primer que va dir-ho..., i després l'un amb l'altre..., vam associar aquella sentor de misèria barrejada amb socarrim amb la condemnaió, i vam creure que allò era olor d'infern...

Així és que quan vam explicar-ho a casa i als altres nens del poble, aviat va escampar-se arreu que al pare Grinyoli se l'havia emportat un diable... I aquell diable que havíem posat en boca de la gent aviat va transformar-se en una colla d'ells..., i, a força d'interrogats, vam passar a descriure'ls vermells i amb cua i banyes... Li juro que durant molt de temps jo mateix vaig dubtar de si no hauria vist realment els dimonis... I va quedar com a dita, que encara corre per Maslodell, que la prova que havien vingut dimonis és que, enduent-se'n amb les forques l'ànima del vicari, havien deixat l'estança plena de pudor ensofrada...

I això és el que li deia: nosaltres, des d'aquella beatitud il·luminada dels infants, ja havíem entès que aquell home era reu del sofre que anunciava... I això que els capellans no anaven a l'infern!...

I ja està; aquesta era la història. Que Satanàs el tingui al costat seu, a la Glòria, mossèn Grinyoli... si l'haguéssim deixat coure del tot...

Xavier Cabús